

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

Empathy in High School Students: A Multiple Group Analysis

Pattrawadee Makmee¹

¹College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University

ABSTRACT

The objectives of this research were to develop the test in empathy and to analyze confirmatory factors of the empathy, also, to validate and test invariance of the confirmatory factors of the empathy between male and female students. Totally, 800 samples were obtained from high school students among different schools in Secondary Educational Service Area Office 6. Data analysis using SPSS as well as Mplus was applied to analyze the second – order confirmatory factor analysis and multiple group analysis. The results were as follows: 1) Test of Empathy in high school students which consisted of two factors which were Cognitive Empathy and Affective Empathy 2) The model of the Empathy in high school students was in accordance with the empirical data. Chi-square goodness of fit test value (χ^2) = 94.62 with 86 degrees of freedom, $p = 0.25$, TLI = 0.98, CFI = 1.00, SRMR = 0.02 and RMSEA = 0.01. In addition, the confirmatory factor analysis model of the Empathy between male and female students showed invariance.

Keywords : Empathy, A Confirmatory Factor Analysis, A Multiple Group Analysis, High School Students

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ

ภัทราวดี มากมี¹

¹วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น พร้อมกับตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนขององค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้แบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 800 คน ผลการวิจัย ปรากฏว่าแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบคือ 1) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด และ 2) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ ขณะที่โมเดลองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 100.62 ที่องศาอิสระ (df) 90 มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.26 ค่า TLI เท่ากับ 0.99 ค่า CFI เท่ากับ 1.00 ค่า SRMR เท่ากับ 0.02 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.01 นอกจากนี้โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นระหว่างกลุ่มเพศชายกับกลุ่มเพศหญิง ไม่มีความแปรเปลี่ยนของโมเดล

คำสำคัญ : ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, การวิเคราะห์กลุ่มพหุ, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทนำ

ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เป็นกระบวนการทางความคิดของความสามารถ ในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้สึกทางด้านอารมณ์ ตลอดจนเป็นกระบวนการ ทางความคิดพื้นฐานในการตอบสนองความรู้สึก ทางด้านอารมณ์ ที่มาจากความหยั่งรู้และความเข้าใจ สภาพทางอารมณ์ของผู้อื่นซึ่งเหมือนกันกับสิ่งที่คน อื่นรู้สึก (Spinella, 2005) สามารถตอบสนอง ความต้องการของผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม การตอบสนองทางอารมณ์ประเภทนี้ อาจจะเหมือนหรือสอดคล้องกับคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเป็นการใช้ความสามารถในการคิดไปสู่การ พัฒนาให้บรรลุผลสำเร็จสูงสุดในช่วงวัยรุ่น (Eisenberg, 2000) ในการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถ ในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นที่ผ่าน มา ศิริธร เรียบสันเทียะ (2553) ได้ศึกษาผลของ โปรแกรมพัฒนาการเข้าถึงใจตามแนวคิดของ (Rogers, 1975) ที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าว วัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้เป็น นักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาการเข้าถึงใจ มีการเข้าถึงใจ สูงกว่านักศึกษาในกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาการเข้าถึงใจ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 และมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่า กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ญาดิกา เอกวัฒนพันธ์ (2556) ได้ศึกษาการเข้าถึงความรู้สึกนักเรียนของ ครูมัธยมศึกษา: การวิจัยแบบผสมวิธี ผลปรากฏว่า ลักษณะครูที่มีความสามารถในการเข้าถึง ความรู้สึกนักเรียน คือ มีพฤติกรรมช่างสังเกต มีบุคลิกภาพเป็นมิตร มีการช่วยเหลือและติดตาม นักเรียน มีความเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล

มีความสนใจและเอาใจใส่ความรู้สึกนักเรียน ดังนั้นจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนช่วง วัยรุ่น แต่ยังคงขาดเรื่องมีวัดความสามารถใน การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นที่จะสามารถบอกได้ว่า กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นยังขาดความสามารถในการเข้าใจ ความรู้สึกผู้อื่นด้านใด เพื่อให้เกิดการส่งเสริมพัฒนา ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียน ที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นอยู่ใน ระดับต่ำ ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากความสามารถ ในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เป็นสิ่งจำเป็นใน การดำเนินชีวิตประจำวัน จำเป็นต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนรอบข้าง ช่วยให้การสื่อสาร ตลอดจนการร่วมมือกันแก้ปัญหาดำเนินไปได้ อย่างราบรื่น หากบุคคลขาดความสามารถใน การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นหรือมีความสามารถในการ เข้าใจความรู้สึกผู้อื่นในระดับที่ต่ำ อาจส่งผลต่อ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่จะทำให้เกิดปัญหา หรือ ความขัดแย้งต่าง ๆ ตามมาได้ (ศิริธร เรียบสันเทียะ, 2553; ลลิตา บุญเฉลิม, 2557)

ดังนั้นการมีความสามารถในการเข้าใจ ความรู้สึกผู้อื่นในช่วงวัยรุ่น จึงมีความสำคัญโดยมี บทบาทเป็นสื่อในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อนร่วมชั้นเรียน พฤติกรรมการต่อต้านสังคม พฤติกรรมการชอบให้ความช่วยเหลือสังคม ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาการพัฒนาแบบวัดความสามารถใน การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของ นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แนวคิดของ (Eisenberg, 2000) ที่มีลักษณะโดดเด่น คือ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการ เข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด และ 2) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ทางด้านอารมณ์ ว่านักเรียนมีองค์ประกอบของ ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

เหมือนกับงานวิจัย (Renate et al., 2011) หรือไม่ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อยืนยันองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น และพัฒนาโมเดลความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และขั้นสุดท้ายใช้การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุ เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนขององค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นระหว่างกลุ่มเพศชายกับเพศหญิง (สำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18, 2558) โดยผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่าความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีองค์ประกอบอะไรบ้าง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ มีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวทางและการส่งเสริมความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และยังได้รับแนวทางในการประเมินความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนขององค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง

ขอบเขตการวิจัย

1. เป็นการศึกษาองค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถรับรู้อารมณ์ผู้อื่นของนักเรียน

มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แนวคิดของ (Eisenberg, 2000) ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด และ 2) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 ได้แก่ โรงเรียนในจังหวัดชลบุรี และระยอง มีจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสิ้น โดยรวมจากทุกโรงเรียนจำนวน 32,422 คน โดยกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2558 ได้แก่ โรงเรียนในจังหวัดชลบุรีและระยอง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จึงทำให้ได้มาซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 800 คน

3. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

3.1 ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (Cognitive Empathy) ประกอบด้วย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถในการเข้าใจทัศนมุมมองของผู้อื่น (Perspective Taking) และ 2) ด้านสถานการณ์จำลอง (Online Simulation)

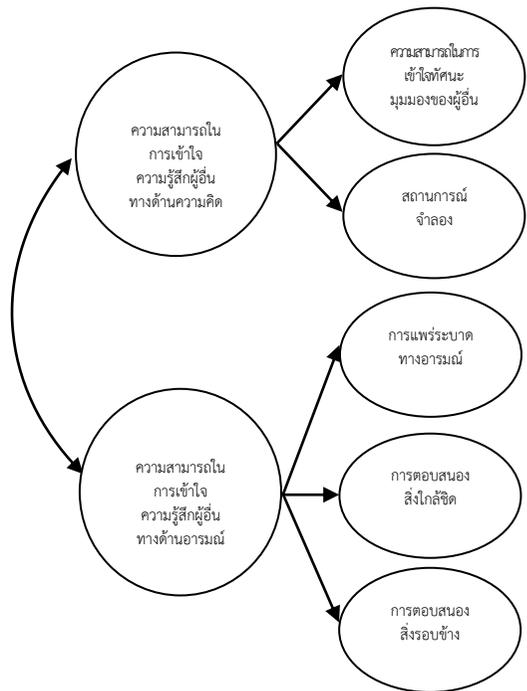
3.2 ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (Affective Empathy) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) การแพร่ระบาดทางอารมณ์ (Emotion Contagion) 2) การตอบสนองสิ่งใกล้ชิด (Proximal Responsively) และ 3) การตอบสนองสิ่งรอบข้าง (Peripheral Responsively)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาองค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยคัดเลือกตัวแปรและกำหนดองค์ประกอบของตัวแปรจากแนวคิดของ Eisenberg (2000) ที่ศึกษาความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่ได้กล่าวว่าเป็นความสามารถในการรับรู้ที่จะเข้าใจสภาพอารมณ์และจิตใจของผู้อื่น รับรู้ความรู้สึกว่าผู้อื่นรู้สึกอย่างไร โดยมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด และ 2) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ (Renate et al., 2011) ที่ได้ทำการตรวจสอบองค์ประกอบสององค์ประกอบในการตอบสนองแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่แตกต่างกันทั้ง 2 องค์ประกอบคือ ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด และความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ ทั้งนี้องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1.1) ความสามารถในการเข้าใจทัศนะมุมมองของผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านความหุนหันพลันแล่นทางความคิด ด้านความหุนหันพลันแล่นทางกาย ด้านความหุนหันพลันแล่นที่ขาดการวางแผน และด้านมุมมอง และ 1.2) สถานการณ์จำลองที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ด้านความผิดปกติทางจิตขั้นต้น ด้านความผิดปกติทางจิตขั้นสอง ด้านความหุนหันพลันแล่นที่ผิดปกติ และด้านการทำงานของความหุนหันพลันแล่น ส่วนองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน

คือ 2.1) การแพร่ระบาดทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการแสดง ความก้าวร้าวที่เสียการควบคุมตนเอง ด้านการแสดง ความก้าวร้าวที่เป็นประโยชน์ และด้านพฤติกรรมต่อต้านสังคม 2.2) การตอบสนองสิ่งใกล้ชิด ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านความก้าวร้าว ด้านความโกรธ และด้านความกังวล และ 2.3) การตอบสนองสิ่งรอบข้าง ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ วิธีการ ด้านคุณธรรม ศีลธรรม และด้านการกระทำที่ผิดกฎหมาย ตามแผนภาพที่ 1 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดองค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้วิจัยสามารถพัฒนาแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด และความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ ได้

2. องค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีโมเดลสมมติฐานองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่ใช้ในการศึกษา

3. องค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีความแปรเปลี่ยนข้ามกลุ่มระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา และตอนที่ 2 เป็นการสำรวจองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเครื่องมือพัฒนาขึ้นตามแนวคิดของ Eisenberg (2000) ซึ่งพัฒนาเครื่องมือแบบวัดต่อจาก Renate et al. (2011) ครอบคลุมองค์ประกอบ 2 ด้าน มีจำนวน 35 ข้อ มีลักษณะการวัด 4 ระดับ ผลการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23 - 0.58 ผลการตรวจสอบความเที่ยงของแบบวัดแบบสอดคล้องภายใน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient's

Alpha Cronbach) กล่าวคือ องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.86 ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถในการเข้าใจทัศนมุมมองของผู้อื่น (PT) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.79 และ 2) ด้านสถานการณ์จำลอง (OS) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.75 สำหรับองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.84 ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการแพร่ระบาดทางอารมณ์ (EC) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.72 ด้านการตอบสนองที่ใกล้ชิด (PrR) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.76 และด้านการตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.79

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนในจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละโรงเรียน นัดหมายวัน เวลา เพื่อเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติพื้นฐานบรรยาย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่งของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ผู้อื่นด้วยโปรแกรม Mplus และ ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างพหุ เพื่อทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง ด้วยโปรแกรม Mplus

ผลการวิจัย

1. แบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด และ 2) ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 17 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรสังเกตได้มีค่าเป็นบวกอยู่ระหว่าง 0.10 ถึง 0.57 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 17 ตัวแปรนั้น เป็นตัวแปรที่สำคัญของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดเรียงองค์ประกอบ ตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ ด้านสถานการณ์จำลอง (OS) และด้านความสามารถในการเข้าใจทัศนระมูมมองของผู้อื่น (PT) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.92 และ 0.91 ตามลำดับ โดยแต่ละองค์ประกอบมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบรวมความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) คิดเป็นร้อยละ 84 และ 82 ตามลำดับ นั่นคือ องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) ในองค์ประกอบสถานการณ์จำลอง (OS) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการอธิบายความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก

ผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขณะที่ตัวองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) ในองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจทัศนระมูมมองของผู้อื่น (PT) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด และ 2) องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการแพร่ระบาดทางอารมณ์ (EC) ด้านการตอบสนองสิ่งใกล้ชิด (PrR) และด้านการตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95, 0.93 และ 0.89 ตามลำดับ ที่แต่ละองค์ประกอบมีความแปรผันร่วมกับองค์ประกอบรวมความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) คิดเป็นร้อยละ 90, 86 และ 78 ตามลำดับ นั่นคือ องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) ในองค์ประกอบการแพร่ระบาดทางอารมณ์ (EC) มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดในการอธิบายความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขณะที่องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) ในองค์ประกอบการตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล ปรากฏว่า ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 100.62 ที่องศาอิสระ (df) 90 มีความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.26 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (TLI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.99 และ 1.00 ตามลำดับ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.02 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.01 สรุปได้ว่า

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก
ผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ปีการศึกษา 2558 ในโรงเรียนในเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น
สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี
(ภัทรวดี มากมี, 2559) และประกอบไปด้วย
องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย 5
องค์ประกอบย่อย 17 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้

3. ผลการตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยน
ของรูปแบบโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน
ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างกลุ่ม
เพศชายกับเพศหญิง ปรากฏว่า ค่าไค-สแควร์
(χ^2_{overall}) เท่ากับ 180.14 ที่องศาอิสระ (df) 171
มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.27 ค่าดัชนีวัด
ระดับความกลมกลืน (TLI) ฟังก์ชันความแตกต่าง
ของประชากร (FO) และค่าดัชนีวัดระดับความ
กลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.97, 0.02
และ 1.00 ตามลำดับ ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลัง
สองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR)
เท่ากับ 0.04 และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสอง
ของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA)
เท่ากับ 0.14 แสดงว่าโมเดลกรอบแนวคิด
องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก
ผู้อื่น ที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่มเพศ
ชาย กับเพศหญิงดี หรืออาจกล่าวได้อีกหนึ่งว่า
โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถใน
การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีความแปรเปลี่ยนเมื่อ
นำไปศึกษาวิเคราะห์ในกลุ่มเพศที่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาแบบวัดความสามารถใน
การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายนี้ พบว่า องค์ประกอบ
ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 องค์ประกอบ
ได้แก่ องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจ
ความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) มีค่าความเที่ยง
เท่ากับ 0.86 ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน คือ
ด้านความสามารถในการเข้าใจทัศนมุมมองของ
ผู้อื่น (PT) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.78 และ
ด้านสถานการณ์จำลอง (OS) มีค่าความเที่ยง
เท่ากับ 0.70 สำหรับองค์ประกอบความสามารถ
ในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE)
มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.83 ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน
คือ ด้านการแพร่ระบอบทางอารมณ์ (EC) มีค่า
ความเที่ยง เท่ากับ 0.75 ด้านการตอบสนองที่
ใกล้ชิด (PrR) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.61 และ
ด้านการตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR) มีค่าความเที่ยง
เท่ากับ 0.70 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของล้วน
สายยศ และอังคณา สายยศ (2543) กล่าวว่า
ค่าความเที่ยงของแบบวัดมีค่ามากกว่า 0.70
จึงเป็นแบบวัดที่เชื่อมั่นได้ จึงสามารถนำไปวัด
ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นได้
ทั้งหมด นอกจากนี้ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2552)
ได้กล่าวว่า แบบวัดควรมีค่าความเที่ยงสูงสุด
เท่าที่จะเป็นไปได้ภายใต้สภาพการณ์นั้น และ
หากต้องการความชัดเจนว่า แบบวัดต้องม
ีความเที่ยงสูงขนาดไหนจึงจะพอ อย่างน้อยสุดก็
คือมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.50 จึงแสดงได้ว่าองค์ประกอบ
ของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นตาม
แนวคิดของ Eisenberg (2000) มีความเหมาะสม
กับองค์ประกอบของความสามารถในการเข้าใจ
ความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

2. ผลการวิจัย ปรากฏว่า องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย และองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย โดยทั้ง 2 องค์ประกอบ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 17 กลุ่มตัวแปรสังเกตได้ ทั้งนี้ องค์ประกอบ 2 องค์ประกอบ เรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบความสามารถ ในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการแพร่ระบาดทางอารมณ์ (EC) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร 2) ด้านการตอบสนองสิ่งใกล้ขีด (PrR) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร และ 3) ด้านการตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR) ประกอบด้วย 3 ตัวแปร และองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านสถานการณ์จำลอง (OS) ประกอบด้วย 4 ตัวแปร และ 2) ด้านความสามารถในการเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น (PT) ประกอบด้วย 4 ตัวแปร แต่ละองค์ประกอบสอดคล้องกับแนวคิด ผลงานวิจัยของนักจิตวิทยา และนักการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1 องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.89 – 0.95 ทั้งนี้การที่นักเรียนที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่มีลักษณะของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE)

ดังแนวคิดของ Spinella (2005); Renate et al (2011) กล่าวว่า องค์ประกอบของความรู้สึกทางด้านอารมณ์ มีความเกี่ยวข้องกับการตอบสนองทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นจริง Eisenberg (2000) กล่าวว่า การตอบสนองความสัมพันธ์ของความสามมารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นนั้นมีความเกี่ยวข้องกับความแตกต่างของประสบการณ์ทางด้านอารมณ์ต่างกัน ในความสัมพันธ์ที่แตกต่างของลักษณะอารมณ์ที่หลากหลายมีความเกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางอารมณ์ ในด้านการโต้ตอบกับสภาพอารมณ์ทางลบของผู้อื่น คืออารมณ์กลัว ความตึงเครียด ดังนั้นจึงทำให้เกิดการโต้ตอบในตัวเอง และเป็นสิ่งกระตุ้นความเห็นแก่ตัวให้น้อยลง Renate et al (2011) กล่าวว่า ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นทางอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะเน้นว่ามีความเกี่ยวข้องกับความไวต่อความรู้สึก และจากประสบการณ์ต่อความรู้สึกของผู้อื่น การตระหนัก เข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่น ในความแตกต่างระหว่างตนเองและคนอื่น ๆ จะถูกเก็บไว้ และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขให้ความหมายในต่อไป โดยแบ่งองค์ประกอบย่อยทางด้านอารมณ์ เป็น 3 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1.1 ด้านการแพร่ระบาดทางอารมณ์ (EC) เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) มีค่าน้ำหนักประกอบตั้งแต่ 0.36 – 0.49 ทั้งนี้การที่นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE)

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

จะมีลักษณะของการแพร่ระบาดทางอารมณ์ (EC) ดังแนวคิดของ Renate et al. (2011) กล่าวว่า การแพร่ระบาดทางอารมณ์ (Emotion contagion) เป็นการประเมินหรือการสะท้อนอารมณ์ โดยอัตโนมัติจากความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การแสดงความก้าวร้าวที่เสียการควบคุมตนเอง (ExA) 2) การแสดงความก้าวร้าวที่เป็นประโยชน์ (InA) และ 3) พฤติกรรมต่อต้านสังคม (AnB)

2.1.2 ด้านการตอบสนองสิ่งใกล้ขีด (PrR) เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) มีค่าน้ำหนักประกอบตั้งแต่ 0.10 - 0.48 ทั้งนี้ การที่นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) จะมีลักษณะของการตอบสนองสิ่งใกล้ขีด (PrR) ดังแนวคิดของ Renate et al. (2011) กล่าวว่า การตอบสนองสิ่งใกล้ขีด (PrR) เป็นการตอบสนองของพฤติกรรมความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่แสดงให้เห็นโดยการตอบสนองทางอารมณ์เมื่อเห็นอารมณ์ของผู้อื่นในบริบททางสังคมอย่างใกล้ชิด ความรู้สึกนี้อาจจะกลายเป็นความรู้สึกของความสงสัย เห็นอกเห็นใจ โดยการเสนอให้มีการกระตุ้นเตรียมความช่วยเหลือและปลอบใจผู้อื่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความก้าวร้าว (Ag) 2) ความโกรธ (EmA) และ 3) ความกังวล (Con)

2.1.3 ด้านการตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR) เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) มีค่าน้ำหนักประกอบตั้งแต่ 0.29 - 0.51 ทั้งนี้ การที่นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) จะมีลักษณะของการตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR)

ดังแนวคิดของ Renate et al. (2011) กล่าวว่า การตอบสนองสิ่งรอบข้าง (PeR) คล้ายคลึงกับการตอบสนองสิ่งใกล้ขีด (PeR) จะมีอารมณ์สันโดษหรือแยกตัวออกมา เป็นคุณลักษณะที่อยู่บริเวณรอบนอก ที่ผลักดันให้บุคคลแสดงออกโดยทั่วไป เป็นลักษณะที่มีอยู่มากในตัวบุคคล ได้แก่ ความสนใจ และปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น เมื่อบุคคลชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เขามักจะแสดงความคิดเห็นที่ดี ที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ ทำให้เขาเกิดความชอบ และสนใจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์ วิธีการ (Tac) 2) คุณธรรม ศีลธรรม (Mor) และ 3) การกระทำที่ผิดกฎหมาย (Lwa)

2.2 องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าน้ำหนักประกอบตั้งแต่ 0.91 - 0.92 ทั้งนี้ การที่นักเรียนที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่มีลักษณะของความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) ดังแนวคิดของ Eisenberg (2000) กล่าวว่า ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) เป็นความเข้าใจสภาพอารมณ์และจิตใจของผู้อื่นหรือความเข้าใจต่อสังคม มีทักษะของการอ่านใจผู้อื่นในชีวิตประจำวัน เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่ถูกต้องแม่นยำ Renate et al. (2011) กล่าวว่า ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) เป็นความสามารถในการเข้าใจรูปแบบการทำงานในสภาพทางอารมณ์ของผู้อื่น และเข้าใจความรู้สึกทางด้านอารมณ์ของผู้อื่น ทั้งนี้ องค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

2.2.1 ด้านสถานการณ์จำลอง (OS) มีค่าน้ำหนักประกอบตั้งแต่ 0.26 – 0.48 ทั้งนี้ การที่นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) จะมีลักษณะของการสร้างสถานการณ์จำลอง (OS) ดังแนวคิดของ Renate et al. (2011) กล่าวว่า สถานการณ์จำลอง (OS) เป็นการรวบรวมความมานะ ขนขวาย ความพยายาม ในการถ่ายทอดความรู้สึกของตัวเองออกไป ในสถานการณ์ของบุคคลอื่น โดยมีความเข้าใจว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกอะไร รวมทั้งการมีแนวโน้มที่น่าจะนำไปใช้สำหรับจุดมุ่งหมายในอนาคต ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความผิดปกติทางจิตขั้นต้น (PP) 2) ความผิดปกติทางจิตขั้นสอง (SP) 3) ความหุนหันพลันแล่นที่ผิดปกติ (DI) และ 4) การทำงานของความหุนหันพลันแล่น (FI)

2.2.2 ด้านความสามารถในการเข้าใจทัศนระมุมมองของผู้อื่น (PT) มีค่าน้ำหนักประกอบตั้งแต่ 0.42 - 0.57 ทั้งนี้การที่นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) จะมีลักษณะของความสามารถในการเข้าใจทัศนระมุมมองของผู้อื่น (PT) ดังแนวคิดของ Renate et al. (2011) กล่าวว่า ความสามารถในการเข้าใจทัศนระมุมมองของผู้อื่น (PT) เป็นการหยั่งรู้ที่เกิดขึ้นด้วยตัวเองในสถานะของบุคคลอื่น จะเห็นได้จากมุมมอง การรับรู้ในตัวผู้อื่น โดยทั่วไปบุคคลต้องการที่จะพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่พวกเขากังวลอะไรในความคิดและความกังวลของพวกเขา องค์ประกอบนี้จะช่วยให้บรรเทาทำให้มีความโล่งใจได้เป็นอย่างดี ความสามารถในการเข้าใจทัศนระมุมมองของผู้อื่น (PT) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความหุนหันพลันแล่นทางความคิด

(CI) 2) ความหุนหันพลันแล่นทางกาย (MI) 3) ความหุนหันพลันแล่นที่ขาดการวางแผน (NPI) และ 4) มุมมอง (VI)

3. ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 2 องค์ประกอบสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยของ Eisenberg (2000) กล่าวว่า ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (Empathy) เป็นการตอบสนองความรู้สึกด้านทางอารมณ์ ที่เกิดจากการหยั่งรู้หรือความเข้าใจของสภาพหรือสภาวะทางอารมณ์ของคนอื่น ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) เป็นสิ่งที่คนอื่นจะรู้สึกหรือจะคาดว่าจะเป็นรู้สึก และเป็นการตระหนักรู้หรือความเข้าใจจากสภาวะหรือสภาพทางอารมณ์ของคนอื่น และด้านความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของสภาพการตอบสนองทางอารมณ์ Renate et al. (2011) กล่าวว่า ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (Empathy) ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นทางด้านความคิด (CE) เป็นความเข้าใจในประสบการณ์ของผู้อื่น เป็นข้อมูลที่ต้องการมีการจับใจความรู้สึกที่อยู่ในจิตใจ และมีการปรับให้มีความเหมาะสม คือ ภาพ การได้ยินหรือสถานการณ์ที่ใช้ในการแสดงออกมาต่อบุคคล กับสถานภาพทางด้านอารมณ์และทางด้านความคิดสามารถบอกเป็นนัยในสิ่งที่จะเกิดขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนด้านความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้อื่น ซึ่งก่อให้เกิดสถานการณ์ทางด้านความคิด สำหรับความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นทางด้านอารมณ์ (AE) เป็นการแยกแยะอารมณ์ได้อย่างรวดเร็วจากอารมณ์ของผู้อื่น ในลักษณะที่เป็นการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และทำนอง

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

เสี่ยงในการพูด การล้าวงเอาความจริงของการตอบสนองทางอารมณ์ออกมาเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้อื่นและมีความถูกต้อง จากสภาพทางอารมณ์ของตัวเองที่สอดคล้องกัน ซึ่งจะผ่านการสะท้อนความคิดของตนเอง และมีความเข้าใจลึกซึ้ง ในสถานการณ์นั้น โดยความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นจะสามารถแสดงออกมาผ่านทางอารมณ์ ความรู้สึกหรือการแสดงออกทางวาจา หรือโดยการแสดงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และการให้คำปลอบใจแก่ผู้อื่น ถือว่าเป็นองค์ประกอบร่วมกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าทั้งสององค์ประกอบกระบวนการทางด้านความคิด และทางด้านอารมณ์ เป็นกระบวนการที่สามารถตอบสนองต่อความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น

4. ผลการวิจัยปรากฏว่า การตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ระหว่างเพศชาย กับเพศหญิง ไม่มีความแปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งเพศชาย และเพศหญิงนั้นมีโมเดลความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีจำนวนองค์ประกอบทั้ง 2 ด้านในโมเดลเท่ากัน และรูปแบบโมเดลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของญาดิกา เอกวัฒน์พันธ์ (2556) ที่ศึกษาความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นระหว่างกลุ่มเพศชาย กับเพศหญิง ในक्रमมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 709 คน พบว่า ไม่มีความแปรเปลี่ยนรูปแบบของโมเดลองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นเมื่อศึกษาข้ามกลุ่มระหว่างเพศชายกับเพศหญิง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำแบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ที่ได้จากการวิจัย ซึ่งผ่านการสร้าง การตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าความเที่ยงของเครื่องมือในเกณฑ์ที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ได้ และคู่มือการใช้แบบวัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น ไปใช้วัดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก อารมณ์ หรือไม่อย่างไร เพื่อนำผลที่ได้พัฒนาส่งเสริมความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นให้กับนักเรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สอดแทรกในเนื้อหาการเรียนการสอนในโรงเรียน การจัดกิจกรรมเสริมทักษะ และการเป็นที่ปรึกษาที่ดีในด้าน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นกับนักเรียนระดับชั้นเรียน ผลการเรียน และสังกัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบว่ามีองค์ประกอบความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นแตกต่างกันหรือไม่

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นของนักเรียนว่า ความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นที่แตกต่างกันนั้น มีปัจจัยใดบ้างที่เป็นสาเหตุให้นักเรียนเกิดความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

ผู้อื่น เช่น สภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมทางครอบครัว หรือพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นต้น เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เกิดความเห็นอกเห็นใจ ให้ความช่วยเหลือ เพื่อนร่วมชั้นเรียนและสังคมต่อไป

References

- Akewattanapan, Y. (2013). Education, access to a student's feeling for high school teachers: a mixed-methods research. *Electronic journal of education*. 8(1), 1221-1235. (in Thai).
- Eisenberg, N. (2000). Empathy and sympathy. In M. Lewis & J. M. Haviland-Jones (Eds.), *Handbook of emotions* (2nd ed.) (pp. 677-691). New York: Guilford Press.
- Jeamnakarin, P. (1996). *Adolescent development*. Bangkok: Tonaor Printing (in Thai).
- Kanchanawasee, S. (2009). *Theory of Evaluation*. (7thed). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai).
- Lalida, B. (2014). *A Confirmatory Factor Analysis of Empathy in Lower Secondary School Students*. Master of Science, Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University (in Thai).
- Makmee, P. (2016). Development of A Model of Public Organizational Effectiveness Measurement in ASEAN: Multilevel Structural Equation Model Analysis. *Journal of the Association of Researchers*. 21(1), 34- 48. (in Thai).
- Pasee, A. (2011). *Factors of influence the Behaviour of the Adolescent Aggression in the School Office, District of Khon Kaen, 5*. Education of Doctoral in Research Methodology Education, Mahasarakham University. (in Thai).
- Reabsuntea, S. (2000). *The effect of development program understand the following concepts Rogers towards the reduction of aggressive behavior among adolescent*. Master of Science, Counseling Psychology, Graduate School, Chiang-Mai University. (in Thai).
- Renate, L. E. P., Corcoran, R., Drake, R., Shryane, N. M., & Vollm, B. A., (2011). The QCAE: A Questionnaire of Cognitive and Affective Empathy. *Journal of Personality Assessment*, 93(1), 84-95.
- Rogers, C.R. (1975). *Empathic: An unappreciated way of being*. *The Counseling Psychologist*, 5. Retrieved August 15, 2009, from Academic Search Complete.

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม 1

Saiyod, L., & Saiyod, A. (2000).

Techniques for measuring learning. (2nd ed). Bangkok: Suweeriyasan. (in Thai).

Spinella, M. (2005). Prefrontal substrates of empathy: psychometric evidence in a healthy sample. **Biological Psychology**, 70, 175–181.